Ч. 166 Середа 26 липня (8 серпня) 1900. Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Цісарска кондоленция. — З італіяньского парляменту. — Анархісти в Америці. — Війна в Хіні.)*

З причини смерти капітана австро-угорского корабля „Зента“, Томана, і 3 моряків австрийскої фльоти в Хіні, видав комендант маринарки, адмірал Шпавн, приказ денний, повідомляючи, що Цісар висказав маринарці своє співчуте з причини тої страти, і найвисше вдоволене з діяльности і вірности австро-угорскої маринарки. Цісар задержав для поляглих на поли борби горячий спомин, і надіє ся, що ціла маринарка поділяє жалобу, яка вкрила вдову по Томані. Цісар переслав також вдові своє найвисше співчуте разом з найвисшим признанєм і вдоволенем зі служби помершого, і згадав притім о заслугах, які Томан положив коло покійної Цісаревої. Імена інших погибших вояків мають бути подані до відомости Монарха сейчас, скоро лиш надійде о них вість. Адмірал Шпавн додав в приказі, що ті найвисші слова признаня найдуть в серци кождого моряка живий відгомон. — Після телеграфічної вісти, корабель „Мария Тереса“ прибув вчера до порту Ву-сун в Хіні, звідки по кількагодиннім перестанку поїхав дальше, до Таку. На покладі всі здорові.

Вчера по полудни відбула італіяньска палата послів засіданє, посьвячене памяти покійного короля. Саля і ґалерії були переповнені. Президент палати присьвятив королеви горячу згадку посмертну, приняту живими оплесками. Відтак бесідники ріжних сторонництв складали заяви вірности для престола і висказували жаль по причині страшного злочину, доверщеного на особі короля. В імени социялістів складав таку заяву посол Тураті і протестував против замаху на короля Гумберта. Кождий чоловік — говорив бесідник — має право жити, а політичні убийства не мають ні ціли, ні здорової гадки. Ухвалено дальше кілька внесень для звеличення памяти короля Гумберта. І так на пр. палата буде через 6 місяців прибрана в жалобу; депутация послів подасть королеви Вікторови Емануїлови і королевій Марґареті адреси; память короля буде почтена уставленем памятника і т. д. Вкінци президент палати візвав послів до участи в похороні, і повідомив палату, що король Віктор Емануїл зложить в суботу присягу на конституцию.

З Чікаґа доносять, що прийшло там вчера до борби між анархістами а полицією. Полиция мусіла ужити оружия і при тім тяжко ранено 25 осіб, а 5 анархістів арештовано, між ними вдову по анархісті Парсонсі, котрого перед кількома літами страчено. Жінка Бресчіого приїхала з Америки до Европи і єсть тепер в Антверпії. Перед одним дневникарем сказала, що єї чоловік належав до найгірших людий навіть між анархістами. Бресчі сам признає ся тепер, що був заговор на житє короля і не поводить ся вже так бундючно як в перших днях по замаху.

Після донесень з Чіфу не потверджує ся вість про самоубийство Лігунчана. Дня 4 с. м. по полудни прийшло до великої борби під Пейцан між Хінцями а союзними войсками. Войска союзні мали 1200 людий убитих і ранених. Хінці вкінци уступили, але на другий день т. є. вчера прийшло знов до горячої борби, в котрій взяло участь 16 тисячів Японців і Росиян. Борба тревала цілий день. Союзні войска посувають ся поволи дорогою до Пекіну.

## Руский інститут для дівчат в Перемишли.

I.

(Дальше).

Ідучи з поступом часу і доповняючи великі в тім напрямі браки жіночих шкіл публичних, кладе наш Інститут не меншу вагу на фізичну сторону вихованя своїх інституток. В тій цїли подаєсь в Інституті обовязково науку ґімнастики, а крім того ввело ся в літній порі також обовязково вправи і забави на вільнім воздусї в просторім інститутскім огороді. Так наука ґімнастики як і згадані вправи і забави відбувають ся під личним проводом і дозором домашного інститутского лікаря дра мед. Маріяна Долиньского, а се дає певну запоруку хосенности тих замагань, о чім родичі інституток мали вже нагоду пересьвідчитись.

2)

## ОБРАЗКИ з ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

*(Після Ріхтгофена, Е. Вольфа, Вартеґґа, Ґольдманна і др. зладив К. Вербин).*

I.

Усте ріки Пеіго і форти Таку. — З Танґку до Тієнцїну. — На хіньскій зелізници. — Тієнцін і его охрестність. — Хіньске кладовище.

(Дальше).

Ріка Пеіго крутить ся і вє ся по плоскій рівнині, подібно як наш Дністер межи Нижневом а Заліщиками. Ще до 1895 р. могли ходити по ній малі пароходи аж до Тієнтсіну, але повінь в тім році поперериваяла многі хати і замулила русло ріки так, що два кораблі, американьский і японьский застрягли були в намулі, і мусіли стояти там більше як цілий рік. Як далеко сягнути оком, не видко нічого як лиш воду, багна і поля; нема нігде ані горба, ані деревини, а вся земля рівненька як стіл, аж до того місця, де она ніби сходить ся з небом. Може на кільометер від того місця, де пристають кораблі, єсть перша стация хіньскої зелізниці, Танґку, велика буда збудована провізорично з цегли перед чотирнайцяти роками. Від пристані на ріці аж до сеї стациї треба іти пішки поможи купами вугля, шин і калабань.

З Танґку до Тієнтсіну єсть 27 англійских миль (4 анґл. милі іде на одну нашу). Цілу ту дорогу можна би поспішним поїздом переїхати за пів години, але поспішний поїзд хіньскої зелізниці потребує на то, після розкладу їзди, цілу годину і 15 мінут, а поправді їде дві години. Вози мають першу і другу клясу, а в обох суть лиш деревляні лавки без подушок, як і взагалі ваґони суть без всякої вигоди. Двери не примикають ся добре, вікна не пристають, а вітер місцями наганяє до возів богато пороху. Хінці сидять в суміш з Европейцями, сякають ся пальцями, курять смердячий тютюн або й опіюм, від диму котрого голова завертає ся і збирає ся на блювоту. Всі балакають, кричать, плюють на всі боки; ваґони ходять в затоки і страшенно трясуть, а ціла зелізниця взагалі нагадує давні зелізниці в Росиї. Скоро поїзд стане де на стациї, біжать до него Хінці цілими гурмами; одного Хінця, що від'їзджає, відводить зараз яких трийцять свояків, знакомих і приятелів; сотки Хінців вириває як би десь з під землі, пхають ся до вікон і оглядають чужинців та їх пакунки. Не брак також всілякого рода жебраків і калік та дрібних торговців, що продають всілякого рода хіньскі присмаки.

З Танґку розходить ся зелізниця в два боки; одна іде аж до Мукдену в Манджурії, друга доходить аж під Пекін і кінчить ся стацією Фенґтаї. Сю першу в хіньскій державі зелізницю, власність цісарско-хіньского правительства, побудовали перед яких тринайцяти роками анґлійскі підприємці, тай доси вся висша служба при тій зелізниці, дирекция руху, інжініри, механіки, контрольори шляхів, дозорці, суть самі Анґлійці; у всіх варштатах зелізничих працюють самі Анґлійці, а весь матеріял, потрібний до будови і руху, спроваджувано з Анґлії.

Межи Танґку а Тієнціном сіють по полях виключно лиш рід проса, званого „кавліанґ“, котрого зерно доходить до величини конопельного сїмени. Крім того, особливо в сторонах близше Манджурії, садять ще цілими ланами рід капусти, котру відтак, коли прийде пора звозять через кілька неділь цілими ваґонами до Тієнціну. Пікуль ($133^1/_2$ анґлійских фунтів) тої капусти коштував давнійше 8 центів (11 сотиків або $5^1/_2$ кр.); від коли же настала зелізниця, капуста подорожіла і пікуль платить ся пересічно по 25 центів (66 сотиків або 33 кр.). А треба знати, що опихане і зварене просо кавліанґ разом з тою капустою творить найважнійшу майже виключну поживу найбіднійших людий не то в Хіні, але бодай чи й не на цілім сьвіті, хіньских кулів — зарібників хіньских. Ось і одна причина, задля котрої Хінці так дуже противлять ся зелізницям: боять ся, що все подорожіє і бідні люди стратять весь заробок.

Евген Вольф, котрий в 1896 р. їздив по Хіні, так розповідає про свою першу подорож межи Танґку а Тієнціном:

Підчас першої подорожи виглядав цілий край межи Танґку а Тієнтціном як одно озеро, з котрого виростав лиш очерет, котрим повівав вітер, або виставала стерня скошеного проса; крім того видко було якісь кінці високі на 3 до 12 стіп. Я гадав зразу, що то якісь величезні муравлиска, такі самі, які мож-

Інститут єсть разом пенсіонатом (інтернатом), однак виключно для учениць інститутскої школи, котрого задачію єсть улекшити замісцевим родичам поміщенє дівчат та повести і по-за школою виховання інститутом в дусі релігійно моральнім та в народнім напрямі. Інститутский пенсіонат, устроєний на взір подібних краєвих і заграничних заведень, не уступає в нічім реномованим дорогим пенсіонатам польским а навіть німецким, а в многім певно їх перевисшає. За мірну ціну подає він своїм вихованицям, крім науки шкільної, гігієнічне мешканє, вкусний, ситий і здоровий харч, безнастанний печаливий дозір, поміч в науці по за школою, правильний спосіб житя, а в потребі скору, совістну лікарску опіку і старанну поміч.

Взагалі старається інститут заступити своїм інституткам опіку родичів та наклонює їх до доброго зужиткованя часу, до порядку, та приучує доброго товариского поведеня. На чолі Інститута стоїть директорка, котра, мешкаючи в Інституті, веде в школі і поза школою верховний нагляд і керує вихованєм дівчат при помочи двох в Інституті стало поміщених учительок. Сталий дозір над дівчатами поручений чотиром надзирательками, з того двом родовитим Німкам, котрі спять разом з дівчатами і опікують ся також їх білєм та одежию. До веденя діл економічних і господарства домового покликана управителька. Опіка над хорими поручена окремій надзирательці хорих. Для полагодженя всіх прочих послуг удержує Інститут численний, бо з 14 осіб зложений персонал службовий. Верховний надзир над Інститутом веде Виділ Товариства через свого предсідателя і двох членів, з котрих один має поручені діла школи, другий справи пенсіонату і взагалі економічний заряд Інститута.

Інститут містить ся у власнім умисно на тую ціль вибудованім, а в послідним році більше як о половину розширенім величавім дво взглядно три-поверхнім домі, устроєнім великим дуже накладом гроший після всяких вимог гігієни і вигоди, положенім при улицях Капітульній і Татарскій, т. є. в найздоровійшій части міста, посеред обширного триморгового, принадно устроєного огорода.

Сей наш інститутский дім можемо сьміло назвати величавим, бож має він від улиці Татарскої 37 а від улиці Капітульної 44 разом 81 метрів фронту і займає над 1000 квадратових метрів забудованої площі. По сегорічним розширеню і устроєню відповідає він вповні і найвибагливішим вимогам. Просторі, сонічні і відповідно устроєні комнати на найвисшім поверсі призначені виключно до спаня. Наука шкільна відбуває ся в окремих виключно на се призначених шістьох комнатах шкільних (клясах), а наука позашкільна в чотирох окремих дуже просторих і сьвітлих салях (музеях), їдло подає ся в незвичайно просторій, бо 19 метрів довгій а 11 метрів широкій їдальни. До рекреації і гімнастики в зимовій порі і в часі непогоди служать кромі просторих коритарів нелика $6^1/_2$ метрів висока належито вентильована саля в партері. Для хорих інституток призначені осібні, відповідно після санітарних приписів устроєні, ізольовані комнати (інфірмарі). На тім самім поверсі, що комнати шкільні і музеї, находить ся також відповідно пристроєна саля виключно на екзорти і спільні молитви. Коли еще додамо, що ціле забудоване заосмотрене в водопроводи, котрі розпроваджують воду просто з керниці по всіх комнатах в убікациях, що кальоріферичні печи огрівають навіть всі коритарі і сходи, та що в новім крилі устроєно великим накладом купелі теплі і зимні, іменно ванни, теплі і зимні туші, а навіть парню (лазню), то певно признає кождий, що роблено все то, чого вимагають не тілько гігієна шкільна і домашна, але навіть і новочасний комфорт.

Условя принятя до Інститута такі: За науку враз з поміщенєм в пенсіонаті виносить оплата за одну дівчину 20 зр. (40 корон) місячно. Коли родичі поміщають в Інституті дві або більше дівчат-сестер, обнижаєсь оплата на 15 зр. (30 корон) місячно за одну. За саму науку шкільну учениці доходячі, т. є. не поміщені в інститутскім пенсіонаті 4 зр. (8 кор.) місячно.

В міру фондів товариства, що залежить головно від численної обсади Інститута ученицями за повними оплатами, приймає виділ бідні учениці сироти (в першій лінії по сьвященниках) за половину оплати або зовсім дармо.

За науку гри на фортепяні платить ся окремо місячно по 5 зр. (10 корон), а за науку танців одноразово 6 зр. (12 кор.). Рівнож за осібною оплатою буде подаватись наука язика англійского, гри на скрипці і цитрі, малярства і крою платя. Висота оплат за ті предмети залежить від числа учениць.

Коли зголосить ся відповідне число учениць, то буде подаватись як і в попередних літах, рівнож за осібною оплатою, наука язика латиньского в ціли приспособленя учениць до клясичних гімназий.

При вступі учениць до Інститута оплачують родичі взглядно опікуни:

а) вписове в сумі 3 зр. 50 кр. (7 корон). Учениці доходячі оплачують вписове в сумі 1 зр. 50 кр. (3 корони);

б) задаток на конечні видатки інститутскі, як н. пр. прибори шкільні і до ручних робіт, музикалія (ноты, струни і т. п.), лікарня ліки, направу обуви і прч. т. п. в сумі 5 зр. (10 корон). По вичерпаню тої суми обовязані родичі взглядно опікуни, на завізванє заряду, зложити на дальші потреби відповідну дальшу суму грошеву;

в) за перший місяць пенсию (оплату за удержанє), оплату за науку музики і всіх прочих предметів необовязкових, котрі, як згадано висше, оплачують ся окремо. За кождий слідуючий місяць мають бути ті (тут під в) наведені) оплати зложені взглядно надісланi почтою найдальше до 10 н. ст. кождого місяця. На случай занедбаня того терміну послідує упімненє, а колиб се позістало безуспішним до кінця дотичного місяця, наступить видаленє учениці з інститута.

На всі ті вплати, належитости і висше під б) згадані видатки кождої учениці веде заряд інститута точний рахунок біжучий, відпис котрого уділяєсь періодично родичам взглядно опікунам інституток.

Всі гроші вплачувані лично належить складати виключно на руки управительки, і то лиш за виданем поквітованя з призначеної на се книги шнурової (квітаря). Гроші, надсилані почтою, належить адресовати виключно до „Виділу товариства Руский Інститут для дівчат в Перемишли“.

(Конець буде).

# Новинки.

*Львів дня 7-го серпня 1900.*

— **Портрет Спасителя.** В церкві сьв. Вартоломея degli Armeni в Генуї переховує ся портрет Спасителя, який в XIII столітю одержав генуеньский дожа від бізантиньского цісаря в доказ вдячности за поміч в війні. До Царгороду привезено

на нераз побачиш в середній Африці. Але й зараз переконав сяя, що то зовсім щось иншого; то були сотки тисячів гробів, які знаходять ся коло Тієнцину. В Хіні нема публичних кладовищ; кождий Хінець ховає своїх свояків там, де єму догідно, на обійстю, на подвірю перед хатою, на поли. Хінець, котрий має ся трохи ліпше, коли зложить мерця в домовину, іде до свого духовника і просить єго, щоби він вишукав для померщого щасливе місце. То не зараз діє ся; духовник каже звичайно винести мерця в домовині на поле і каже, що він мусить насамперед поговорити з „Йос“ (з богом) що до вибору щасливого місця. За то розуміє ся, треба насамперед заплатити, і домовини тих Хінців, що при помочи духовника хотять вибрати „щасливе місце“ мусять нераз стояти довгий час на поли. Чим більше заплатити духовникови, тим більша надія що знайде ся борзо щасливе місце. Богачі мурують тогди гробниці на вишуканім місци. і ставлять памятники а бідні люди обсипують домовину землею, убивають єї добре і так роблять могилу.

Зовсім бідних людий, а тих, в краю де 400 міліонів душ, єсть найбільше, не стати на то, щоби вибирати „щасливе місце“. Они роблять домовину з твердого дерева, заліплюють добре всі шпари зверха і з середини та несуть в ній мерця на поле, де кому наручнійше, обсипують єї доокола землею, утолочують єї добре, завершають і так роблять покійникови могилу. Одного року, коли великий голод навістив був північні хіньскі провінції, вимерли з голоду не сотки але тисячі соток людий, а трупи годі було складати в домовини і їх поховано без домовин. Коли я так призадумавшись над долею сего краю і єго жителів, стояв при вікні вагона і розглядав ся по охрестности, та по тих сотках тисячів гробів, подібних до великих муравлиск, побачив я, як двох обдертих кулїв, що стояли на якійсь довгій дощі, подобаючій на перевернене човно, попихали ся осторожно двома бамбусовими дручками і так сунули ся поволеньки по воді та збирали виставаючі ще денеде з під води колоски проса кавляінг, котрим ті бідні люди хотіли очевидно заспокоїти свій голод. З першу не хотів я вірити власним очам, аж коли я придивив ся ліпше дальновидом, переконав ся я, що то було віко від домовини, на котрім ті кулї плили.

В мілкій воді лежали сотки домовин то зовсїм розкритих, то вкритих лиш трохи землею, декотрі без віка а инші таки й без трупів. Оттак виглядає скрізь доокола під самим Тієнцїном. Куди не глянеш, куди не поступиш ся, всюди лиш гроби, однїсенькі горбики, які тут видко, всюди то цілі домовини, то поломані, без віка, без боків, домовини всілякої форми і величини, всілякого віку у всілякім стані збутвіня, нічогісенько лиш самі домовини.... (одно величезне кладовище „щасливе“ місце нещасливих!) — Одного разу кінчить наш подорожник — вийшов я сам один на прохід поза вали хіньского Тієнтцину і побачив, як там двоє якихсь зьвірят люто жерли ся з собою; навіть не зважали на то, що я підійшов до них, лиш кидали ся одно на друге, щоби видерти собі добичу, котрої я зразу не розпізнав. То були якийсь кудлатий, чорний, цїлий паршивий монґольский пес і дика свиня, що так гризли ся. Я розігнав їх палицею.... Передомною лежало до половини пожерте тіло маленької дитини!

Хто від сторони моря їде до Пекіну чи то зелїзницею чи судном по ріцї, або іде хоч би й пішки, не може поминути міста Тієнцину. Єсть то по Пекіні найважнійше і найбільше місто в провінції Чілї, а задля свого ґеографічного положеня уважає ся ключем до Пекіну. Кілько разів Европейці добирали ся до Пекіну, тілько разів мусїли насамперед брати Тієнцін; місце се творить длятого також і важну точку стратеґічну. Тієнцін положений педалеко від моря і сполучений з ним великою рікою і каналом, уважає ся за портове місто і за комору Пекіну, бо вся найважнійша пожива потрібна для жителів в Пекіні іде через Тієнцін.

Тієнцін („струя неба“) [1] лежить як-раз в тім місци, де т. зв. цісарский канал сходить ся з рікою Пеіго. Канал той і ріка, що пливе через місто великим каблуком з півночи на полудне, ділить Тієнція на три части. По правім боці ріки лежить внутрішне місто обведене доокола мурами а від півночи пливе попід него канал; оно творить досить правильний четвероугольник, з середини котрого розходять ся на всі чотири сторони сьвіта досить широкі улиці а на їх перехрестю стоїть величезна вежа-пагода. Крім того суть ще два передмістя поза мурами середного міста. Одно, всхідне, лежить по обох боках ріки, через котру покладений великий міст на чайках. Тут єсть осе-

[1] Др. Ярослав Окуневский називає се місто в своїй книжці „Листи з чужини“ (8-ка, стор. 355 ціна 2 К. 50 с. в оправі 3 К.) — Тян-Цин. Яка єсть поправді вимова хіньских імен і назв годі докладно знати, бо треба би хиба самому їхати до Хіни, щоби розвідати правди. Ба, навіть і в самій Хіні не всюди однаково вимавляють: ми длятого держимо ся тої вимови, яку подають нїмецкі подорожники, котрі ще найбільше о то дбають щоби подавати вимову хіньских слів о скілько можна найточнійше. — Згадану книжку дра Окуневского, написану живим стилем і знанем доброго спостерігателя можемо припоручити нашим Читателям яко дуже добру і на часі лектуру.

сей образ в 944 р. зі Сириї, де мав его малювати якийсь тамошний артист ще за житя Спасителя на припоручене короля Абґара Ухоми з мезопотамского міста, Ессени. Король Абгар, після апокрифічної лїтератури, мав недужу доньку і запросив до себе Спасителя, щоби еї уздоровив. Христос відказав прошеню, але післав королеви лист з відтисненим своїм портретом, в наслїдок чого королївска дочка подужала. Король поручив отже одному зі сирийских малярів, намалювати Христовий портрет природної величини, котрий находить ся тепер в Ґенуї. Портрет мае з рамами 39×29 сантиметрів. Рами зі щирого золота виносять 14 см. ширини. В Ґенуї переховує ся сей образ в зелїзній шафі, замкненій на 11 замків, а ключі від них повірено найвисшим церковним достойникам і найстаршим шляхотским родинам. До отвореня шафи потреба всіх ключів. Голова Христова майже невидима. Можна ще замітити темно червоні і чорні плями, котрі творять подовгуватий овал виду людскої голови. Доброму реставраторови старих образів може повело би ся відсьвіжити сей образ, але ґенуеньский епископ побоює ся, щоби образ не змінив ся, длятого не позваляе его відреставровати. Тимчасом недавно звернув ся до архиепископа адвокат Секондо Пія з Турину, аматор-фотоґраф, з прошенем, щоби ему позволив зняти з образу фотоґрафію. Архиепископ призволив і в присутности ґенуеньского бурмістра і всіх посїдачів ключів винято образ зі шафи. Золотар зняв рами і за помочию зеркалів кинено на образ сонішне сьвітло. Фотоґрафічний апарат пана Пії був дуже вразливий на краски і мав старанно приладжені плити. Кожде зняте тривало чотири до пять мінут. На відбитках видно виразно мужеску голову з найменшими подробицями. Образ виглядае як портрет і коли не е ориґінальним портретом Спасителя, то походить з найдавнїйших часів та мае неоцінену вартість для старинної християньскої історії штуки.

— **Із Скільщини** пишуть нам: Дня 27 липня надтягнула чорна хмара від північи на село Волосянку, повіта стрийского і повстала буря получена з хмароломом і градом значної величини. Всї плоди на поли і огородах знищені. Вода сплиiваючи з гір, вириваючи каміне позмивала засїяні збіжем рілї. Високість шкоди на разї обчислити не можна, а все таки винесе до кільканайцять тисяч корон. При тім убив грім під Колибою Івана Фурів 29-лїтного паробка, котрий прийшов в той час ватажити і з 6 вівчарами під колибою в часї бурі схоронили ся. Тої самої хвилї запалив грім хату Федора Денечка, господаря в Волосянцї. Страта мала, бо хата стояла пусткою. Днем перед згаданою бурею, також убив грім хлопця 16-лїтного, сидячого в хатї коло вікна підчас бурі, хати не запалив.

— **Пригода в театрі.** На оногдїшнім представленю в Новім театрі в Варшаві прийшло до кровавої розправи межи двома зрітелями, що сидїли в першім рядї крісел. Казимир Корвін Пьотровский, властитель більшої посілости з волиньскої ґубернії і редактор варшавского Tygodnik-a Polsk-ого, посперечав ся з судовим урядником Вацлавом Пашковским, а в суперечці Пашковский ударив Пьотровского в лице. Пьотровский не надумуючись, виняв з кишенї револьвер і двічи стрілив до противника та тяжко его поранив. Пьотровского увязнено і по списаню протоколу випущено за кавциею на свободу.

— **Також оголошене.** Одна з нїмецких ґазет помістила слїдуюче: Дня 17 червня утїкла менї жена, дня 21 того самого місяця пропала менї дочка. Щасливі находники зволять задержати у себе одну і другу. — *М. Вебер*. Canden k. На Ульм.

— **Видїл самбірскої шкільної помочи** оповіщує: В шкільнім роцї 1899/1900 удержувала „Шкільна Поміч" в Самборі в своїй бурсї 26 учеників і двох інструкторів. З поміж них здало сімох учеників IV. кляси рускої школи вправ вступний іспит до ґімназиї, прочі-ж всї перейшли з добрим поступом до висшої кляси.

Аби товариство „Шкільна Поміч" могло і дальше в сїм напрямі дїлати, відкликуєсь до П. Т. Всеч. духовеньства і других патріотів самбірского Підгіря і других частий нашого краю з прошенем о надсилане жертв, хотяйби і малих. Товариство наше не мае жадних капіталів, розпочало майже без гроша і боротись мусить недоборами, бо як справоздане касове з сего року гласить, вплинуло сего року членьских вкладок по 1 К. річно 22 К. а з жертв 78 К. 60 с., разом 100 К 60 с. Видїл „Шкільної Помочи" бачучи конечну потребу удержуваня бурси в Самборі, (бож другої нема) а з другої сторони борючи ся з недоборами, над котрих покритем неустанно промишляти мусить, жертвує і на дальше свою працю, однак представивши річ правдиво, сподїесь, що вся інтелїґенция замісцева, поспішить радо з помочию і дасть спроможність утвердитись і розвинутись так хосенній институциї. Жертви і членьскі вписи просимо надсилати на руки предсїдателя о. М. Ортиньского, катехита учительскої семинариї в Самборі.

— **Конкурс.** Видїл філії руского Товариства педаґоґічного в Станїславові подае до відомости, що з днем 1 вересня 1900 знайде поміщене в Бурсї сего товариства до 20 учеників рускої народности, учащаючих почавши від 4 кл. школи народної аж до 4 кл. ґімназ. або школи реальної, за місячною оплатою з гори по 10 зр. (20 кор.) готівкою. — Видїл товариства поставивши собі за задачу прийти з помочию як найубожшій молодежи шкільній, знизить по можности тую оплату деяким спосібним ученикам, коли родичі, зглядно опікуни не зможуть платити по 10 зр. місячно. Услови приняття: 1) До поданя, котре найдальше до 15 серпня н. ст. треба внести до видїлу філії руского тов. педаґоґічного в Станїславові на руки Ник. Мороза, учит. семин. в Стан. ул. Коперника ч. 11, належить долучити сьвідоцтво шкільне і хрещеня, а місто сьвідоцтва убожества вистарчить посьвідчене сьвященика на поданю, що петент подае правдиві дані. 2) В поданю мае петент: а) зложити декларацию що до висоти і точности в складаню місячної оплати; б) заявити, що есть або що буде членом руского тов. педаґоґ. (вписове 50 кр. і річна вкладка 50 кр.). Колиб хто хотїв на инших умовах умістити в Бурсї свого сина, взглядно пупіля, нехай порозуміе ся в сїм дїлї листовно з видїлом підписаного товариства. Питомець дістане в Бурсї мешкане, опал, поживу, сьвітло, пране і належитий догляд; натомість мусить мати власне біле відповідне, обув, одежу і постїль. На переписку треба долучити до поданя 20 кр. марками почтовими. Видїл філії руского товариства педаґоґічного в Станїславові. *Ник. Мороз*, голова. — *М. Ластовецкий*, секретар.

## Телеґрами.

**Ішль** 7 серпня. Цїсар переслав шахови ґратуляциї з причини щасливого оминеня замаху.

**Відень** 7 серпня. Др. Кербер вернув сюди з Угорщини.

**Рим** 7 серпня. Архикнязь Райнер мае прибути нинї до Риму.

**Міляно** 7 серпня. Убийник Бресчі сидить все в тїй самій казни, до котрої перевезено его зараз по замаху на короля. Десять годин кождого дня сидить в кафтанї безпечности.

**Рим** 7 серпня. Папа на питане міляньского кардинала архіепископа в справі похорону короля, відповів: „В тім напрямі треба увзгляднити всї бажаня королївскої родини".

**Рим** 7 серпня. Арештованя анархістів тревають безнастанно. Того білявого товариша, що був з Бресчім в Монци полїция глядае доси безуспішно.

## Надіслане.

**КОБЗАР.** Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодіж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житем і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житеписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займае 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Чарнецкого, ч. 26.

---

редок всеї торговлї і плавби корабельної, тут суть величезні склади товарів і крами. Друге передмісте лежить на півночи від середного міста і через него перепливае цїсарский канал. Тут повно великих городів, тут есть осїдок місцевих властий і тут знаходить ся також давна цїсарска лїтна палата, ямен, тепер палата ґенерал-ґубернатора або віце-короля, в котрій 1858 р. від 7 до 27 червня заключено договір мировий, котрим дозволено Европейцям приступ до хіньских портів торговельних.

Хіньске місто мае мало що цікавого. Оно есть брудне, а улицї суть вузкі; виімку творить лиш та улиця, що веде з ямену до европейских осель; она есть макадамізована і широка. Під назвою „ямен" розуміють Хінцї всї будинки разом, отже кіоски, павільони, обійстя і городи, що творять разом помешкане мандарина. З численних паґод і сьвятинь, які знаходять ся в середнім містї, есть замітна хиба лиш одна сьвятиня „божих кар". Тут представила хіньска фантазия в різьбах і образах всїлякі найстрашнїйші муки, які лиш могла видумати. Так н. пр. видко на однім образі як того, що убив свого батька, упхали в деревляний жоліб і розрізують его на двое; палїя поклали межи два млиньскі камені і живцем розмелюють і т. п.

На полудне від Тіенціну, яких три кільометри від хіньского міста, суть европейскі оселї. Есть то гарне европейске місточко положене над берегом ріки. Оно збудоване зовсім на европейский лад, мае рівні і бруковані улицї, котрі вечером осьвітлюють ся ґазом і великий публичний город в анґлійскій оселї. Се місточко мае около 800 жителїв, з котрих найбільше Анґлийців, бо майже половина. Оселї ті поступають по собі з півночи на полудне в слїдуючий спосіб: Францускa оселя з консулятом, почтою і домом місийним; анґлійска оселя, найбільша зі всїх, в головній улици на імя Вікторияи; дальше ідуть консуляти японьский, российский і американьский; наконець нїмецка оселя. В сїй части міста Хінцїв майже не видко.

На лївім боцї ріки знаходить ся нова школа кадетска, основана віце-королем Лї-Гунґ-Чанґом. Школа та уладжена зовсім на лад подібних австрийских шкіл, а навіть питомцї тої школи, почасти Манджури, (каста войскова), по части Хінцї, умундуровані зовсім по австрийски [**]). На яких 25 кільометрів поза містом, котре цїле есть ще обведене валами і глубоким ровом, знаходить ся арсенал, займаючий 250 гектарів простору; тут есть також фабрика пороху.

Місто Тіентсін мае нинї около 950.000, після инших навіть до міліона душ, і есть дуже торговельне. Межи 29 портовими містами, отвореними для европейскої торговлї, займае оно четверте місце. Тіентсін есть не лиш портом для Пекіну, але й для цїлої північної Хіни. Торговля его в 1898 р. в краю і з заграницею, мала в обороті 63 міліони таелїв (таель 1 зр. 70 кр.) З Тіентсіну розходять ся товари европейскі по цїлій провінциї Чілї (Печілї), по Монґолії і инших краях. До міста сего привозять головно бавовняні материї, риж, опіюм і европейскі дрібні товари, а вивозять чай головно караванний до Кіяхти, бавовну, овечу вовну, верблюжий волос, роги і овочі.

(Дальше буде).

---

[2]) Гляди: Др. Яр. Окуневский „Листи з Чужини".

За редакцию відповідае: Адам Крехowецкий

# TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

## Ілюстрована часопись для женщин.

## БЕЗПЛАТНО

### 4 томи повісти

Клим. Юноши „Внучок“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Лясковского „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“

за кождий чверть рік том

## одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудництва в специяльних відділах видавництва.

## MODY PARYSKIE

**(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і**

## GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює їй практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань улїпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакциї цїнну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нинї вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформациї з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тїни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нинї сказати о дусї і напрямі нашої працї на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-А MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені працї: *Мариї Родзевичівної, Віктора Гомулицкого, Володислава Ст. Реймонта, Севера (Ігн. Мацїовского), Володислава Уминьского* і многих инших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского, Миріяма, Лянґого, Ор-Ота* і инших, обіцяли нам свої твори на слїдуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

**Волод. Ст. Реймонта**
повість п. з.:
**І по многих днях. — І по многих лїтах....**

**Севера**
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з премією:

**У Львові і Кракові:**

| | |
|---|---|
| Чвертьрічно | 1 зр. 80 кр. |
| Піврічно | 3 зр. 60 кр. |
| Річно | 7 зр. 20 кр. |

**В Галичинї з почтовою пересилкою:**

| | |
|---|---|
| Чвертьрічно | 2 зр. 20 кр. |
| Піврічно | 4 зр. 40 кр. |
| Річно | 8 зр. 80 кр. |

**Редактор ЯН СКИВСКИЙ.**

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ приймає, числа оказові і проспекта даром висилає

## Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).